

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในโลกปัจจุบันนั้นเต็มไปด้วยความยุ่งยากซับซ้อน และต้องการความรวดเร็วเพื่อให้ทันกับการป้องกัน แก้ไขปัญหา การพัฒนา หรือการตอบสนองตามความต้องการของประชาชน โดยที่งานบางอย่างนั้นไม่สามารถทำให้สำเร็จได้เพียงคนเดียว งานบางอย่างมีความเร่งด่วนและต้องการระดมบุคลากร เพื่อปฏิบัติงานให้เสร็จทันเวลาที่กำหนด งานบางอย่างต้องการความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เพื่อแสวงหาแนวทาง วิธีการ และเป้าหมายใหม่ๆ งานบางอย่างต้องอาศัยความรู้ความสามารถและความเชี่ยวชาญจากหลายฝ่าย หรือมีหลายหน่วยงานที่ต้องรับผิดชอบร่วมกัน โดยอาศัยความร่วมมืออย่างจริงจังจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และในขณะเดียวกันหน่วยงานต้องพยายามสร้างบรรยากาศของความสามัคคีให้เกิดขึ้นภายในองค์กรด้วย สิ่งเหล่านี้จึงเป็นเหตุผลสำคัญที่ทำให้องค์กรต่างๆ ต้องมีการปรับเปลี่ยนลักษณะการทำงานให้อยู่บนพื้นฐานของความเข้าใจซึ่งกันและกัน การร่วมมือกันกำหนดเป้าหมายวิธีการดำเนินงาน ตลอดจนปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ร่วมกัน และตอบสนองความต้องการของสมาชิกได้อย่างแท้จริง โดยลักษณะการทำงานเช่นนี้เป็นที่รู้จักกันในคำว่า “การทำงานเป็นทีม” กล่าวคือ เป็นการทำงานที่มีลักษณะร่วมกันของกลุ่มบุคคลหรือบุคคลตั้งแต่ 2 คน ขึ้นไป โดยทุกคนมีปฏิสัมพันธ์กัน มีการปฏิบัติตามหน้าที่ความรับผิดชอบ มีการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน มีการรับรู้และยอมรับเป้าหมายและวัตถุประสงค์นั้น โดยการติดต่อสื่อสาร การประสานงาน การตัดสินใจ การวางแผน และการดำเนินงานต่างๆ โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมเพื่อให้เกิดบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้และผลสำเร็จของทุกคนอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปแล้วว่าการทำงานเป็นทีมเป็นแนวปฏิบัติที่กำลังได้รับความนิยมอย่างกว้างขวาง ทั้งนี้เนื่องจากได้มีข้อมูลเชิงประจักษ์แสดงให้เห็นว่าการทำงานเป็นทีมทำให้งานได้คล่องตัวช่วยให้ผลการปฏิบัติงานดีขึ้นหลายประการ เช่น ทีมงานสามารถเสนอวิธีที่ทำให้สามารถลดต้นทุนการผลิตได้ มีความสมบูรณ์ของนโยบาย แผนงาน และวัตถุประสงค์ ทำให้เพิ่มความรอบคอบในการตัดสินใจ มีการร่วมแก้ปัญหาพร้อมเสนอแนะวิธีการปรับปรุงพัฒนาาร่วมกัน และผู้ร่วมงานรับรู้งานไปด้วยกัน ความเป็นอิสระที่จะปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานของกลุ่มให้มีความยืดหยุ่น

มีการประสานงานที่ดีขึ้น ควบคู่กับการสร้างขวัญและกำลังใจ ยังผลให้ประสิทธิภาพในการทำงานของหน่วยงานดีขึ้นแต่ถ้าหน่วยงานใดยังทำงานเพียงลำพัง จะเกิดผลเสียหายต่องานนั้นได้ เพราะอาจทำให้งานเกิดความล่าช้าไม่ทันต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว ดังนั้นจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นของหน่วยงานที่จะต้องมีการทำงานเป็นทีม

การทำงานเป็นทีมเกิดจากบุคคลหรือกลุ่มบุคคลหลายคนทำงานร่วมกันเพื่อให้งานสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ โดยมีการติดต่อสื่อสาร ประสานงาน ตัดสินใจ การดำเนินงานต่างๆ ร่วมกัน เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นในทิศทางเดียวกัน มีลักษณะเป็นกระบวนการ ประกอบด้วย การกำหนดโครงสร้างที่แบ่งภาระหน้าที่และความรับผิดชอบ มีผู้นำกลุ่ม สมาชิกกลุ่ม ร่วมกันวางแผน และกำหนดระยะเวลาในการปฏิบัติงานที่แน่นอน มีการติดตามประเมินผลการทำงานอย่างสม่ำเสมอ มีการปฏิบัติสัมพันธ์กันในกลุ่มและกลุ่มอื่นๆ อยู่ตลอดเวลา ทั้งนี้เพื่อนำไปสู่การพัฒนาองค์กร

สำนักงาน ก.พ.ร. ได้ตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ของการทำงานเป็นทีมโดยได้จัดทำชุดคู่มือเทคนิคการบริหารจัดการสมัยใหม่ตามแนวทางการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยใช้แนวคิดของ “การบริหารคุณภาพโดยรวม (Total Quality Management – TQM) ซึ่งเป็นแนวทางการบริหารองค์กรที่ยึดถือคุณภาพเป็นศูนย์กลาง และอาศัยการมีส่วนร่วมของสมาชิกทุกๆ คนในองค์กรโดยมุ่งเป้าหมายไปที่ความสำเร็จระยะยาวขององค์กร จากการสร้างความพึงพอใจให้แก่ลูกค้า และเอื้อประโยชน์ต่อสมาชิกทุกคนในองค์กรและต่อสังคม ทั้งนี้หนึ่งในปัจจัยแห่งความสำเร็จของการนำ TQM มาประยุกต์ใช้ คือ การทำงานเป็นทีม ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยกลุ่มคนที่มีเป้าหมายร่วมกัน การให้ความสำคัญกับเป้าหมายส่วนรวมมากกว่าส่วนบุคคล และการยอมเสียสละบางอย่างเพื่อให้ทีมบรรลุเป้าหมายสูงสุดในการที่จะทำให้งานประสบความสำเร็จได้อย่างมีคุณภาพ ซึ่งเป็นแนวทางการดำเนินงานเพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546 โดยมุ่งหวังให้การบริหารราชการเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน ทั้งนี้ การทำงานในยุคปัจจุบันหน่วยงานภาครัฐได้หันมาให้ความสำคัญกับการทำงานเป็นทีมมากขึ้น เนื่องจากในการทำงานของทีมหนึ่งๆ จะต้องใช้ทักษะ การตัดสินใจ และประสบการณ์ที่แตกต่างกันของสมาชิกมาบูรณาการระหว่างกัน การทำงานของทีมจึงให้ผลลัพธ์ที่มีคุณค่าเพิ่มแบบทวีคูณ ซึ่งเป็นวิธีการทำงานที่ใช้ความสามารถของพนักงานทำให้เกิดประโยชน์สูงสุด สอดคล้องกับผลการศึกษาที่พบว่าผลของการปฏิบัติงานในลักษณะของกลุ่ม/ ทีม จะมีประสิทธิผลดีกว่าการทำงานโดยบุคคลเพียงคนเดียว (สิทธิโชค วรานุสันติกุล, ม.ป.ป., น. 37-39) และมีความยืดหยุ่นกว่าการทำงานคนเดียว อีกทั้งยังทำให้ทีม

สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่างๆ ได้คล่องตัวกว่าการทำงานตามโครงสร้าง แบบแผน หรือรูปแบบกลุ่มงานเดิมๆ นอกจากนี้การทำงานเป็นทีมยังเป็นวิธีส่งเสริมให้องค์กรเป็นประชาธิปไตย และช่วยกระตุ้นพนักงานให้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพอีกทางหนึ่งด้วย

มูลเหตุจูงใจในการศึกษา

สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวเป็นหน่วยงานภาครัฐหน่วยงานหนึ่งที่อยู่ภายใต้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ซึ่งได้ดำเนินงานสอดคล้องกับพันธกิจหลักของกระทรวงฯ โดยดำเนินการพัฒนาศักยภาพสตรี ส่งเสริมความเสมอภาคหญิงชาย และสร้างความเข้มแข็งของครอบครัว เนื่องจากครอบครัวเป็นสถาบันหน่วยเล็กที่สุดแต่มีบทบาทสำคัญที่สุด โดยทรัพยากรมนุษย์จะมีคุณค่าหรือไร้คุณค่าก็ขึ้นอยู่กับสถาบันครอบครัวและปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นแก่ครอบครัวไทยมีปัญหามากมาย ที่ส่งผลกระทบต่อถึงการขาดประสิทธิภาพและความอ่อนแอของสถาบันครอบครัวเมื่อครอบครัวเป็นสถาบันพื้นฐานของสังคมตลอดจนเป็นทุนทางสังคมที่มีศักยภาพในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสังคม โดยมีบทบาทสำคัญในการอบรมและหล่อหลอมสมาชิกของครอบครัว ให้มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา ตลอดจนสร้างค่านิยม เจตคติ อุบนิสัยและบุคลิกภาพ การส่งเสริมสถาบันครอบครัวจึงเป็นภาระสำคัญในระดับชาติและระดับสากลซึ่งเป็นภารกิจหลักของสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวดำเนินการโดยการกำหนดนโยบาย มาตรการกลไก และส่งเสริมสนับสนุนภาครัฐและเอกชนในการดำเนินการตามนโยบายที่กำหนด ใช้เทคนิคและวิธีการบริหารจัดการสมัยใหม่ตามแนวทางการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีทั้งภายในองค์กรและระดับชุมชน ซึ่งไม่สามารถทำงานโดยลำพังหน่วยงานเดียวได้ ต้องอาศัยความร่วมมือของประชาชน ในการดำเนินงานโดยมีโครงการต่างๆ ที่ลงสู่ชุมชนซึ่งเป็นการทำงานเชิงรุกเพื่อแก้ไขปัญหา ป้องกัน และพัฒนางานที่เกี่ยวข้องกับความเสมอภาคหญิงชายและสถาบันครอบครัวในชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 87 ที่กำหนดไว้ว่ารัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน คือ ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น การมีส่วนร่วมของประชาชนตามมาตรานี้ต้องคำนึงถึงสัดส่วนของหญิงและชายที่ใกล้เคียงกัน ด้วยเหตุนี้สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว จึงได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดตั้งศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนเพื่อส่งเสริมการสร้างสถาบันครอบครัวให้อบอุ่นเข้มแข็งเป็นหน่วยพื้นฐาน

ในการฟื้นฟูเศรษฐกิจและสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่สมาชิกทุกวัยในครอบครัวจากปัญหาสังคมซึ่งเป็นกลไกในการพัฒนา นับแต่ พ.ศ. 2547 จนถึงปัจจุบันมีจำนวน 3,166 ศูนย์ ครอบคลุมทุกชุมชนในพื้นที่ 75 จังหวัด เขตเทศบาลและกรุงเทพมหานคร ดังตารางที่ 1.1 โดยมีหน้าที่ให้คำปรึกษาและบริการด้านต่างๆ เกี่ยวกับครอบครัว ทั้งด้านสุขภาพและการวางแผนแก้ไขปัญหาครอบครัว อันเนื่องมาจากพบว่าปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม ล้วนมีจุดเริ่มต้นมาจากครอบครัวแทบทั้งสิ้น

ตารางที่ 1.1
ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน

ปี	จำนวนศูนย์
2547	1,068
2548	740
2549	869
2550	489
รวม	3,166

ที่มา: ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน, 2550

ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน เป็นองค์กรของประชาชนมีการคัดเลือกคณะทำงานศูนย์ โดยการจัดเวทีประชาคมแสดงความคิดเห็น และคัดเลือกจากผู้แทน/ ผู้นำในชุมชน ซึ่งประกอบด้วย ผู้นำกลุ่มต่างๆ เช่น สมาชิก อบต. อสม. กลุ่มสตรี ผู้สูงอายุ ผู้นำ อช. กลุ่มเยาวชน กลุ่มออมทรัพย์อื่นๆ ประมาณ 9-15 คน สัดส่วนหญิงชายใกล้เคียงกัน และมีการอบรมให้ความรู้ และแนวปฏิบัติให้แก่คณะทำงานในแต่ละภาคพร้อมทั้งจัดทำเอกสารการจัดตั้งและการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน (ศพค.)

การดำเนินงานของคณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน มีหน้าที่จัดทำแผนปฏิบัติการในลักษณะบูรณาการ เพื่อการพัฒนา ป้องกันและแก้ไขปัญหาครอบครัวกับกลุ่มเป้าหมาย 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเด็ก เยาวชน ก่อนสมรส กลุ่มครอบครัวปกติ และกลุ่มครอบครัวมีปัญหา โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของแผนพัฒนาตำบล ร่วมประชุมคณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนอย่างสม่ำเสมอ จัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับปัญหาความต้องการของครอบครัวในชุมชนสำรวจ และจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับครอบครัว ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายครอบครัวในชุมชน จัดตั้ง

กองทุนเพื่อพัฒนาสถาบันครอบครัว จัดบริการให้คำปรึกษาแนะนำในการแก้ไขปัญหาครอบครัว จัดหางบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานพัฒนาสถาบันครอบครัว ประสานงานกับหน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชน และกลุ่มองค์กรต่างๆ และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์งานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน ดังนั้น คณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนจะต้องมาร่วมกันจัดทำนโยบายและแผนงานด้านสังคมร่วมกัน มีการประชุมกันโดยจะบูรณาการทั้งด้านความรู้ ความคิด ทักษะ และประสบการณ์โดยต้องร่วมกันคิด ร่วมกันตัดสินใจ และร่วมกันปฏิบัติ เพื่อให้การกำหนดนโยบายและแผนงานด้านสังคมสำเร็จตามจุดมุ่งหมายและสามารถนำนโยบายลงสู่การปฏิบัติได้ จะเห็นได้ว่าคณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนได้รับการคัดเลือกมาจากหลากหลายวิชาชีพ ความรู้/ประสบการณ์ ที่ต้องมาทำงานร่วมกัน โดยมีเป้าหมายเดียวกัน ที่จะพัฒนา ป้องกัน และแก้ไขปัญหาสังคมภายในชุมชนให้การปฏิบัติงานร่วมกันไปในแนวทางเดียวกัน จึงได้จัดทำเอกสารการจัดตั้งและการดำเนินงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนขึ้นและได้กำหนดการทำงานเป็นทีมเป็นปัจจัยความสำเร็จที่มีผลให้การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนประสบความสำเร็จไว้ในคู่มือแนวทางในการปฏิบัติงานการจัดตั้งและการดำเนินงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน (ศพค.)

คณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนจะทำงานเป็นทีมได้จะต้องอาศัยการสร้าง ความสัมพันธ์ในทีมได้อย่างกลมกลืนและเหมาะสมกับภารกิจที่จะต้องปฏิบัติ ทีมงานที่ดีต้องประกอบด้วย สมาชิกที่มีทัศนคติ ค่านิยม ความเชื่อ และพฤติกรรมที่สามารถทำงานร่วมกันได้ ซึ่งสอดคล้องกับเทคนิคและวิธีการบริหารจัดการสมัยใหม่ ถ้าคณะทำงานศูนย์ฯ มีความพร้อมในการที่จะทำงานร่วม โดยมีเป้าหมายเดียวกัน มีปฏิสัมพันธ์กัน ก็จะทำให้สามารถช่วยแก้ไขปัญหาของประชาชนในชุมชนนั้นได้อย่างแท้จริง สามารถกำหนดนโยบายและแผนงานสังคมตอบสนองความต้องการของชุมชนและแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนสามารถขับเคลื่อนไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ สัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายการพัฒนา สิ่งที่สำคัญที่สุดคือคณะทำงานของศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนจะต้องเกิดความตระหนักในการทำงานเป็นทีม ในการดำเนินงานของคณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนเป็นการทำงานในลักษณะการทำงานที่เกิดจากบุคคลที่มาจากที่ต่างๆ กันโดยการเสนอชื่อจากสมาชิกในชุมชนทำให้การทำงานมีความหลากหลายในภูมิหลัง ประสบการณ์ และบทบาทหน้าที่ แต่การทำงานที่จะช่วยให้ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนบรรลุเป้าหมายและเกิดประโยชน์ต่อชุมชนสูงสุดนั้น คณะทำงานจะต้องมีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนและมีทัศนคติที่ดี

ต่อการทำงานร่วมกัน จึงทำให้เกิดความเต็มใจที่จะปฏิบัติงานหรือดำเนินกิจกรรมต่างๆ สำเร็จ
ลุล่วงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงสนใจศึกษาถึงความพร้อมในการทำงานเป็นทีมของคณะทำงาน
ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนและความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความพร้อมในการ
ทำงานเป็นทีม เพื่อเป็นข้อมูลให้สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวนำไปประกอบการ
พิจารณาวางเป็นแนวทางการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ในการศึกษา

1. เพื่อศึกษาความรู้ของคณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนต่อบทบาทหน้าที่
และการทำงานเป็นทีม
2. เพื่อศึกษาทัศนคติของคณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนต่อการทำงานเป็น
ทีม
3. เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความรู้ และทัศนคติของการ
ทำงานเป็นทีม

สมมุติฐานการวิจัย

ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันมีความรู้และทัศนคติการทำงานเป็นทีมที่แตกต่างกัน

ขอบเขตของการศึกษา

ขอบเขตเนื้อหา ศึกษาถึงความพร้อมของคณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนที่
มีต่อการทำงานเป็นทีม และความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความพร้อมในการทำงาน
เป็นทีมของคณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน

ขอบเขตประชากร เป็นคณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนโครงการเฉลิมพระเกียรติ
80 พรรษา จำนวน 4 ภาค ในแต่ละภาคร้อยละ 50 ของจำนวนศูนย์ รวมประชากรที่ศึกษา 169 คน

นิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษา

ความพร้อมที่มีต่อการทำงานเป็นทีม หมายถึง สภาพของคณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน ที่เต็มใจปฏิบัติงานหรือดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้สำเร็จลุล่วงได้อย่างมีประสิทธิภาพจะประกอบไปด้วย การมีความรู้ในบทบาทหน้าที่ และการมีความรู้ในการทำงานเป็นทีม และการมีทัศนคติที่ดีในการทำงานเป็นทีม ซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานในการทำงานเป็นทีมอย่างมีประสิทธิภาพ

ความรู้ หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจของคณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่และความรู้ในการปฏิบัติงานร่วมกันเป็นทีม

ทัศนคติต่อการทำงานเป็นทีม หมายถึง ความรู้สึกของคณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนที่เห็นถึงความสำคัญและประโยชน์ของการทำงานเป็นทีม

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1. ได้ทราบถึงความรู้ของคณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนต่อบทบาทหน้าที่และการทำงานเป็นทีม
2. ได้ทราบถึงทัศนคติของคณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนที่เห็นถึงความสำคัญและประโยชน์ของการทำงานเป็นทีม
3. ได้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความรู้และทัศนคติ
4. นำเสนอผลการศึกษาต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการทำงานเป็นทีมของคณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน